1.3 Trendid

Üks teemasid andmete esitamisel ja analüüsil on mõista mitte ainult hetkeolukorda, vaid ka trende, s.t andmetel põhinevaid pikaajalisi aegridasid. Viimane aitab protsesside olemust paremini mõista ja mis veelgi olulisem, kujundada seisukohti nende muutmise vajadustest ja võimalustest. Trendianalüüs aitab teha paremaid valikuid. Seega on trendianalüüs muutuste suundade süstemaatiline uurimine, et mõista, mis on muutumas, miks muutused toimuvad, millised mõjud ja riskid sellega kaasnevad ja kuidas nad tulevikku kujundavad. Trendide analüüs aitab teha paremaid otsuseid.

Trendianalüüsi puhul tuleb

- määratleda eesmärk,
- valida periood ja näitajad,
- koguda ja puhastada andmed,
- visualiseerida andmed (joonised, tabelid jms),
- leida trend (visuaalselt ja/või statistiliselt),
- arvutada muutuste mõõdikud,
- tõlgendada tulemusi,
- koostada järeldused ja vajadusel prognoos

Trendid kestavad tavaliselt pikki aastaid ja mõjutavad oluliselt erinevate valdkondade arenguid (näiteks rahvastiku vananemine, mis muudab töötajate ja ülalpeetavate suhet). Trendid võivad olla ka n-ö moevoolud, mille kestvus on lühike, näiteks kübaramood. Tulevikku kavandades saab hinnata, kas trendid on soodsad või ebasoodsad, mis viitab esimesel juhul vajadusele näha nendes potentsiaali ja teisel juhul riske.

Lihtsalt trendide üleslugemisest ei ole kasu – tarvis on trendid kohalikku konteksti "tõlkida". Näiteks võib igapäevaelu nutistumine kohaliku omavalitsuse jaoks tähendada vajadust e-teenuste arendamise järgi, et lisaks personaalarvutile oleks võimalik suhelda, avaldusi esitada jms ka muude nutiseadme vahendusel. Samuti süvenevad tõenäoliselt küberohud. Arvestama peab, et kõik elanikud ei pruugi e-teenuste tarbimisega hakkama saada, mistõttu digilõhe leevendamiseks on vajalik ennekõike eakate elanike koolitamine.

Hea ülevaade olulisematest trendidest on kättesaadav OSKA trendikaartidel. Trende on analüüsinud ka veel näiteks Maailma Majandusfoorum ja OECD (konkurentsivõime, haridus jpm teemad).

OSKA trendikaardid | oska.kutsekoda.ee WEF (Maailma Majandusfoorum) | weforum.orgOECD: trendid | oecd.org

Kindlasti võib viimase aja üheks laiapõhjalisemaks käsitluseks pidada Eesti üleriigilise planeeringu 2050 raames valminud analüüse, sh

- üleriigilise planeeringu asustuse arengustsenaariumide koonduuring;
- trendide ruumilise mõju analüüs (üleriigilise planeeringu alusuuring).

Üleriigiline planeering "Eesti 2050": uuringud | riigiplaneering.ee Trendide ruumilise mõju analüüs (üleriigilise planeeringu alusuuring) | riigiplaneering.eeAsustuse arengustsenaariumide koonduuring | riigiplaneering.ee

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 30.12.2025